

Kring Venray en omgeving

Dhr. J. Cuijpers, secretaris

T: 06 - 13307235

E: secretaris.lgog.venray@ziggo.nl

UITNODIGING

Lezing 'Geschiedenis en ontwikkeling van de cartografie' door Sander Sijbers

*Maandag 18 mei 2026, aanvang (**let op!**) **19.00** uur
Venrays Museum, Mgr. Goumansplein 1, 5801 CZ Venray*

Op 29 april jl. is in het Venrays Museum de tentoonstelling 'Venray in kaart' van start gegaan. In deze bijzondere expositie staat cartografie, het maken van kaarten, centraal. Naar aanleiding hiervan organiseren het Venrays Museum en LGOG Kring Venray op maandag 18 mei 2026 een lezing over geschiedenis en ontwikkeling van de cartografie. Spreker is Sander Sijbers. Het Venrays Museum en LGOG Kring Venray nodigen u van harte uit voor deze lezing. Na de lezing is er gelegenheid om de expositie te bezoeken.

De tentoonstelling

Vanaf de prehistorie wilden mensen graag weten hoe hun omgeving eruit zag, hoe ze ergens konden komen op hun zoektochten naar voedsel en een veilige omgeving. Geleidelijk aan is de mens dat gaan vastleggen, eerst op kleitabletten, daarna handgemaakte kaarten en daarna steeds professioneler. De Romeinen maakten in onze streken gebruik van de Peutingerkaart. Ontdekkingsreizigers gebruikten instrumenten als het sextant en kaarten om hun plaats op aarde te bepalen. Militairen gebruiken nu drones om een mogelijke tegenstander 'in kaart' te brengen.

De expositie is opgezet door de Stichting Historie Peel-Maas-Niersgebied. Speciale aandacht is er voor een van de grootste cartografen van deze streken, Christiaan Sgrooten (geb. Sonsbeck ca. 1525 – overl. Kalkar 1603). Omstreeks 1555 begon hij met de kartering van het gebied van de Nederrijn. In 1557 vervaardigde hij een later in druk uitgekomen kaart van Gelderland. Op 2 december van dat jaar werd hij aangesteld tot hofcartograaf van koning Filips II. De regering in Brussel gaf hem aanvankelijk de opdracht om alle provincies, gewesten en steden die behoorden aan de Spaanse kroon, met de grenzen en buurgewesten in kaart te brengen, waarvoor Sgrooten de hele regio doorkruiste. In 1568 begon hij met zijn hoofdwerk, het in kaart brengen van het Duitse Rijk. Dit werd vastgelegd in twee atlassen uit

de jaren 1572/73 en 1592, die nooit gepubliceerd zijn. Zijn werk is lang onbekend gebleven. Slechts een enkeling wist dat het opgeborgen lag in archieven in Brussel en Madrid. Vijftig jaar geleden is het herontdekt.

De expositie met kaarten van Christiaan Sgrooten wordt aangevuld met een keur aan kaarten, waarop Venray en omgeving is te zien. De eerste kaarten waren zeer onnauwkeurig. Op diverse kaarten uit de 16e en 17e eeuw staat Venray al als nederzetting vermeld, met kerken en kapellen. Uit de zeventiende en achttiende eeuw dateren vooral kaarten die gemaakt zijn om de Venrayse aanspraken op de Peel te ondersteunen. Ook een aantal kadasterkaarten, negen kaarten die de ontwikkeling van Venray tussen 1850 en 1950 laten zien, en enkele kaarten uit de kerkdorpen sieren deze expositie. De kaarten komen onder andere uit het gemeentearchief van Venray en het depot van het museum.

De lezing

In de lezing zal Sander Sijbers ingaan op de geschiedenis en de ontwikkeling van de cartografie.

De spreker

Sander Sijbers is als docent verbonden aan de afdeling Geologie, Planologie en Milieu van de Faculteit der Managementwetenschappen van de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Aanmelden is verplicht

U kunt zich aanmelden via een e-mail naar kaarten@venraymuseum.nl
Het maximale aantal toehoorders is honderd.

De toegang is gratis voor leden van het LGOG en vrijwilligers van het Venrays Museum. Zoals gebruikelijk is de lezing ook toegankelijk voor belangstellende niet-leden. Zij betalen een bijdrage van vijf euro.

Volgende lezingen in het voorjaar van 2026

- 20-05-2026 Rondleiding op de oorlogsbegraafplaats in Ysselsteyn en lezing 'Liebe Eltern' door Paul Dekkers. Locatie: Duitse Oorlogsbegraafplaats Ysselsteyn.
- 15-06-2026 'DNA en Genealogie' door Bert van Laer. Locatie: Venrays Museum.

Voor meer informatie over LGOG Kring Venray zie ook:

<https://lgog.nl/regios/venray>

<https://www.facebook.com/LGOGVenray/>